

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

B

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

1. (Signature) .....

(In figures as in Admit Card)

(Name) .....

Seat No. ....

2. (Signature) .....

(In words)

(Name) .....

OMR Sheet No.

(To be filled by the Candidate)

SEP - 18221

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 48

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 100 objective type questions. Each question will carry *two* marks. All questions of Paper II will be compulsory.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
  - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
  - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यासाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थीनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणास दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
  - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
  - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
  - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेत दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोन्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

SEP - 18221/II—B

SEP - 18221/II—B

Library and Information Science

Paper II

ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्र

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेमध्ये एकूण **शंभर (100)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. **Assertion (A) :** Information Literacy is the process of knowing when and why information is required, where to find it and how to evaluate, use and communicate it in an ethical way.

Reason (R) : Information Literacy is the ability to use a computer and its software to accomplish practical tasks.

Codes :

- (A) (A) is true but (R) is false
(B) (A) is false but (R) is true
(C) Both (A) and (R) are false
(D) Both (A) and (R) are true

2. **Assertion (A) :** Recent advances in information and communication technology and its utility have forced the university libraries to provide computerized information services.

Reason (R) : UGC does not provide any financial assistance to university libraries for computerization.

Codes :

- (A) (A) is true but (R) is false
(B) (A) is false but (R) is true
(C) Both (A) and (R) are false
(D) Both (A) and (R) are true

1. **विधान (A) :** माहिती साक्षरता म्हणजे माहिती केव्हा आणि का आवश्यक आहे, ती कोठे आहे, ती कुठे शोधावी आणि तिचे मूल्यांकन कसे करावे व तिचा वापर नैतिक मार्गाने कसा करावा.

कारण (R) : माहिती साक्षरता ही व्यावहारिक कार्ये पूर्ण करण्यासाठी संगणक आणि त्याचे सॉफ्टवेअर वापरण्याची क्षमता आहे.

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
(B) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे
(C) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
(D) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत

2. **विधान (A) :** माहिती आणि संप्रेषण तंत्रज्ञानातील अद्यावत प्रगती आणि त्याची उपयुक्तता यामुळे विद्यापीठ ग्रंथालयांना संगणकीकृत माहिती सेवा देणे भाग पाडले आहे.

कारण (R) : संगणकीकरणासाठी विद्यापीठ ग्रंथालयांना युजीसी कोणतीही आर्थिक मदत देत नाही.

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
(B) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे
(C) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
(D) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत

SEP - 18221/II—B

3. **Assertion (A) :** Library and Information services are crucial for meeting learning needs of the masses.

Reason (R) : State policy for public library and information services is essential.

Codes :

- (A) (A) is true but (R) is false
 (B) (A) is false but (R) is true
 (C) Both (A) and (R) are false
 (D) Both (A) and (R) are true

4. Intute is a .....

- (i) Free online service
 (ii) Best web resources for education
 (iii) Commercial online service
 (iv) Internet guide

Codes :

- (A) (i), (ii), (iii) are true
 (B) (ii), (iii), (iv) are true
 (C) (i), (ii), (iv) are true
 (D) (i), (ii), (iv) are false

3. **विधान (A) :** जनतेच्या शिक्षणाची आवश्यकता पूर्ण करण्यासाठी ग्रंथालय व माहिती सेवा महत्त्वाच्या आहेत.

कारण (R) : सार्वजनिक ग्रंथालय आणि माहिती सेवांसाठी राज्य धोरणाची आवश्यकता आहे.

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
 (B) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे
 (C) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
 (D) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत

4. इंट्युट हे ..... आहे.

- (i) मोफत ऑनलाइन सेवा
 (ii) शिक्षणशास्त्रासाठी उत्तम वेब संसाधन
 (iii) व्यापारी ऑनलाइन सेवा
 (iv) इंटरनेट गाइड

संकेतांक :

- (A) (i), (ii), (iii) बरोबर आहेत
 (B) (ii), (iii), (iv) बरोबर आहेत
 (C) (i), (ii), (iv) बरोबर आहेत
 (D) (i), (ii), (iv) चूक आहेत

SEP - 18221/II—B

5. The frequency of “Guide to Indian Periodical Literature” is ..... . (A) Monthly (B) Bi-monthly (C) Quarterly (D) Bi-annual	5. ‘गाईड टु इंडियन पिरिऑडिकल लिटरेचर’ ची वारंवारिता ..... आहे. (A) मासिक (B) द्विमासिक (C) त्रैमासिक (D) द्विवार्षिक
6. What is geographical reference source ‘globe’ ? (A) Circular presentation of surface of the earth (B) Photo of the earth (C) The map of earth on flat surface (D) Atlas of the earth	6. भौगोलिक संदर्भ स्रोत ‘ग्लोब’ काय आहे ? (A) पृथ्वीच्या पृष्ठभागाचे गोलाकार सादरीकरण (B) पृथ्वीचा फोटो (C) सपाट पृष्ठभागावरील पृथ्वीचा नकाशा (D) पृथ्वीचा एटलास
7. INSPEC – A Bibliographical database deals with : (A) Psychology and Ethics (B) Ethics and English (C) Physics and Engineering (D) Philosophy and Ethnography	7. इन्स्पेक या सूचीय डेटाबेसमध्ये ..... या विषयाची माहिती असते. (A) मानसशास्त्र आणि नीतिशास्त्र (B) नीतिशास्त्र आणि इंग्लिश (C) पदार्थ विज्ञान आणि इंजिनियरिंग (D) तत्त्वज्ञान आणि एथनोग्राफी
8. Theses are ..... type of documents. (A) Primary (B) Secondary (C) Tertiary (D) Meta	8. प्रबंध हे ..... प्रकारचे प्रलेख आहेत. (A) प्राथमिक (B) द्वितीयक (C) तृतीयक (D) मेटा

SEP - 18221/II—B

9. .... are the examples of deep web.

- (i) Invisible.com
- (ii) Lycos Invisible catalogue
- (iii) ipl2
- (iv) Altavista

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii), (iii), (iv) are correct
- (C) (i), (iii), (iv) are correct
- (D) (i), (ii), (iii) are correct

10. Match the following :

List I

- (a) Books in print
- (b) The Statesman's yearbook
- (c) Ulrich's international periodicals directory
- (d) Encarta Encyclopedia

List II

- (i) Proquest
- (ii) Microsoft
- (iii) Palgrave MacMillan
- (iv) R. R. Bowkar

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (iv) (i) (iii)
- (B) (iii) (iv) (i) (ii)
- (C) (i) (iv) (ii) (iii)
- (D) (iv) (iii) (i) (ii)

9. .... ही डिप वेबची उदाहरणे आहेत.

- (i) इनविजिबल.कॉम
- (ii) लाइकॉज इनविजिबल कॅटलॉग
- (iii) आयपीएल2
- (iv) अल्टाविस्टा

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (ii), (iii), (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i), (iii), (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i), (ii), (iii) बरोबर आहेत

10. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) बुक्स इन प्रिंट
- (b) द स्टेट्समैन इयरबुक
- (c) अलरिच इंटरनेशनल पिरिऑडिकल डिरेक्टरी
- (d) एनकार्टा इंनसायक्लोपिडीया

यादी II

- (i) प्रोक्वेस्ट
- (ii) माइक्रोसॉफ्ट
- (iii) पेलग्रेव मैकमिलन
- (iv) आर. आर. बावकर

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (iv) (i) (iii)
- (B) (iii) (iv) (i) (ii)
- (C) (i) (iv) (ii) (iii)
- (D) (iv) (iii) (i) (ii)

SEP - 18221/II—B

11. **Assertion (A) :** Primary sources provide authentic information for research.

Reason (R) : Information in primary sources is highly unorganised.

Codes :

- (A) (A) is false, but (R) is true
- (B) (A) is true but (R) is false
- (C) Both (A) and (R) are correct
- (D) Both (A) and (R) are false

12. Arrange the following in the chronological order of their first year of publication :

- (i) Indian National Bibliography
- (ii) Cumulative Book Index
- (iii) Books in Print
- (iv) British National Bibliography

Codes :

- (A) (iii) (iv) (i) (ii)
- (B) (ii) (iii) (iv) (i)
- (C) (i) (ii) (iii) (iv)
- (D) (iv) (ii) (i) (iii)

11. **विधान (A) :** प्राथमिक साधने संशोधनासाठी अधिकृत माहिती पुरवितात.

कारण (R) : प्राथमिक साधनामधील माहिती अत्यंत असंगठित असते.

संकेतांक :

- (A) (A) चूक पण (R) बरोबर आहे
- (B) (A) बरोबर परंतु (R) चूक आहे
- (C) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (D) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत

12. खालील प्रकाशनांची त्यांच्या पहिल्या प्रकाशन वर्षानुसार मांडणी करा :

- (i) इंडियन नॅशनल बिब्लीओग्राफी
- (ii) क्युमुलिटिव्ह बुक इंडेक्स
- (iii) बुक्स इन प्रिंट
- (iv) ब्रिटिश नॅशनल बिब्लीओग्राफी

संकेतांक :

- (A) (iii) (iv) (i) (ii)
- (B) (ii) (iii) (iv) (i)
- (C) (i) (ii) (iii) (iv)
- (D) (iv) (ii) (i) (iii)

SEP - 18221/II—B

13. Arrange the following services in evolutionary sequence :

- (i) Web form
- (ii) Ask a service
- (iii) e-mail
- (iv) Social Networking

Codes :

- (A) (i) (ii) (iv) (iii)
- (B) (i) (iii) (ii) (iv)
- (C) (iii) (i) (ii) (iv)
- (D) (iv) (ii) (iii) (i)

14. Guidelines for implementing and maintaining “virtual reference services” is prepared by .....

- (A) University Grants Commission
- (B) Reference and User Service Association
- (C) World Intellectual Property Organisation
- (D) United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation

13. खालील सेवांची त्यांच्या निर्मिती क्रमानुसार रचना करा :

- (i) वेब फॉर्म
- (ii) आस्क अँड सर्व्हिस
- (iii) ई-मेल
- (iv) सामाजिक नेटवर्किंग

संकेतांक :

- (A) (i) (ii) (iv) (iii)
- (B) (i) (iii) (ii) (iv)
- (C) (iii) (i) (ii) (iv)
- (D) (iv) (ii) (iii) (i)

14. “आभासी संदर्भसेवा”च्या अंमलबजावणी आणि देखभालीसाठीची तत्वे ..... यांनी तयार केली आहेत.

- (A) युनिव्हर्सिटी ग्रांट्स कमिशन
- (B) रेफरन्स आणि युजर सर्व्हिस असोसिएशन
- (C) वर्ल्ड इन्टेलिक्चुअल प्रॉपर्टी ऑर्गनायझेशन
- (D) युनायटेड नेशन्स एज्युकेशनल, सायन्टीफीक अँड कल्चरल ऑर्गनायझेशन

SEP - 18221/II—B

15. Who is called as the “Father of Reference Service” ?

- (A) Samuel Swett Green
- (B) Dr. S. R. Ranganathan
- (C) B. M. Robinson
- (D) A. G. Rugh

16. Which of the following information products are based on review type of library services ?

- (i) Current Awareness Service
- (ii) Trend Reports
- (iii) Newspaper Clippings
- (iv) State of the Art Report

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii) and (iii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (ii) and (iv) are correct

15. संदर्भसेवेचे जनक कोण आहेत ?

- (A) सॅम्युअल स्वेट ग्रीन
- (B) डॉ. एस. आर. रंगनाथन
- (C) बी. एम. रॉबीनसन
- (D) अ. जी. रूग

16. खालीलपैकी कोणती माहिती उत्पादने ही आढावा स्वरूपाच्या ग्रंथालय सेवेवर आधारलेली आहेत ?

- (i) प्रचलित जागरूकता सेवा
- (ii) प्रवाह अहवाल
- (iii) वृत्तपत्र कात्रण सेवा
- (iv) सद्यस्थिती दर्शक अहवाल

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत

SEP - 18221/II—B

17. Which of the following are alerting services ?

- (i) Current Awareness Service
- (ii) Selective Dissemination of Information
- (iii) Document Delivery Service
- (iv) Electronic Clipping Services

Codes :

- (A) (i), (ii) and (iii) are correct
- (B) (ii), (iii) and (iv) are correct
- (C) (i), (ii) and (iv) are correct
- (D) (i), (iii) and (iv) are correct

18. **Statement (A) :** CAS is speedy announcement of newly acquired information or documents.

Statement (B) : SDI is a CAS, which alerts users with latest publications in specific field of interest.

Codes :

- (A) (A) is false but (B) is true
- (B) (A) is true but (B) is false
- (C) Both (A) and (B) are false
- (D) Both (A) and (B) are true

17. खालीलपैकी कोणत्या सेवा जागरूकता सेवा आहेत ?

- (i) प्रचलित जागरूकता सेवा
- (ii) निवडक माहितीचे प्रसारण
- (iii) प्रलेख प्रदान सेवा
- (iv) इलेक्ट्रॉनिक क्लिपिंग सेवा

संकेतांक :

- (A) (i), (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (B) (ii), (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i), (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i), (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत

18. **विधान (A) :** प्रचलित जागरूकता सेवा ही नवीन प्राप्त माहिती किंवा प्रलेख यांची वेगाने प्रसारण करणारी सेवा आहे.

विधान (B) : SDI ही CAS सेवा आहे ज्यात वाचकास आवडीच्या विशिष्ट क्षेत्रातील अद्ययावत प्रकाशनाबाबत जागरूक केले जाते.

संकेतांक :

- (A) (A) चूक परंतु (B) बरोबर आहे
- (B) (A) बरोबर परंतु (B) चूक आहे
- (C) (A) आणि (B) दोन्ही चूक आहेत
- (D) (A) आणि (B) दोन्ही बरोबर आहेत

SEP - 18221/II—B

19. **Statement (A) :** Indian libraries are making optimum use of social networking.

Statement (B) : Social networking has wider role in dissemination of information.

Codes :

- (A) (A) is false but (B) is true
(B) (A) is true but (B) is false
(C) Both (A) and (B) are true
(D) Both (A) and (B) are false

20. **Statement (A) :** Fact finding information can be easily obtained using handbooks, dictionaries, directories etc.

Statement (B) : A comprehensive literature search can also be conducted using fact finding sources.

Codes :

- (A) Both (A) and (B) are false
(B) (A) is true but (B) is false
(C) (A) is false but (B) is true
(D) Both (A) and (B) are true

19. **विधान (A) :** भारतातील ग्रंथालये सोशियल नेटवर्कींगचा जास्तीत जास्त उपयोग करतात.

विधान (B) : माहिती प्रसारणात सोशियल नेटवर्कींगची व्यापक भूमिका आहे.

संकेतांक :

- (A) (A) चूक परंतु (B) बरोबर आहे
(B) (A) बरोबर परंतु (B) चूक आहे
(C) (A) आणि (B) दोन्ही बरोबर आहेत
(D) (A) आणि (B) दोन्ही चूक आहेत

20. **विधान (A) :** हॅन्डबुक्स, शब्दकोश, निर्देशिका इ. मधून तथ्य शोधक माहिती ही सहजपणे उपलब्ध होते.

विधान (B) : तथ्य शोधक माहिती साधने वापरूनही सर्वसमावेशक साहित्य शोध घेता येतो.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (B) दोन्ही चूक आहेत
(B) (A) बरोबर परंतु (B) चूक आहे
(C) (A) चूक परंतु (B) बरोबर आहे
(D) (A) आणि (B) दोन्ही बरोबर आहेत

SEP - 18221/II—B

21. Match the following :

List I

- (a) Information about best books
- (b) Guidance to use citation mannual
- (c) Providing print outs of articles
- (d) Providing list of URLs

List II

- (i) Support service
- (ii) Webliography
- (iii) Readers advisory
- (iv) User education

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (ii) (i) (iii) (iv)
- (C) (iii) (iv) (i) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

21. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) सर्वोत्कृष्ट ग्रंथाची माहिती
- (b) उल्लेख पुस्तिका वापरण्याबद्दलचे मार्गदर्शन
- (c) लेखांची मुद्रित प्रत पुरविणे
- (d) यु.आर.एल.ची यादी पुरविणे

यादी II

- (i) पूरक सेवा
- (ii) वेब्लियोग्राफी
- (iii) वाचक सल्लागार
- (iv) उपभोक्ता शिक्षण

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (ii) (i) (iii) (iv)
- (C) (iii) (iv) (i) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

SEP - 18221/II—B

22. Match the following :

List I

- (a) CAPS
- (b) World Share
- (c) DOCLINE
- (d) BLDSS

List II

- (i) OCLC, USA
- (ii) NLM, USA
- (iii) BL, UK
- (iv) NISCAIR, India

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iv) (i) (ii) (iii)
- (B) (ii) (iii) (iv) (i)
- (C) (iii) (iv) (i) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

22. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) कॅपस्
- (b) वर्ल्ड शेअर
- (c) डॉकलाइन
- (d) बी.एल.डी.एस.एस.

यादी II

- (i) ओ.सी.एल.सी., यु.एस.ए.
- (ii) एन.एल.एम., यु.एस.ए.
- (iii) बी.एल., यु.के.
- (iv) निसकेअर, इंडिया

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iv) (i) (ii) (iii)
- (B) (ii) (iii) (iv) (i)
- (C) (iii) (iv) (i) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

SEP - 18221/II—B

23. Match the following :

List I

- (a) User education
- (b) Information repackaging
- (c) Translation
- (d) Indexing

List II

- (i) Digest service
- (ii) Bibliographic service
- (iii) Reference service
- (iv) Support service

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iii) (i) (iv) (ii)
- (B) (i) (ii) (iv) (iii)
- (C) (ii) (iii) (i) (iv)
- (D) (iv) (ii) (iii) (i)

23. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) उपभोक्ता प्रशिक्षण
- (b) माहितीची पुनर्बांधणी
- (c) भाषांतर
- (d) निर्देशन

यादी II

- (i) डायजेस्ट सेवा
- (ii) सूची सेवा
- (iii) संदर्भ सेवा
- (iv) पूरक सेवा

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iii) (i) (iv) (ii)
- (B) (i) (ii) (iv) (iii)
- (C) (ii) (iii) (i) (iv)
- (D) (iv) (ii) (iii) (i)

SEP - 18221/II—B

24. Following are web scale discovery tools :

- (i) Mendeley
- (ii) Endnote
- (iii) Vufind
- (iv) Summon

Codes :

- (A) (ii) and (iv) are correct
- (B) (iii) and (iv) are correct
- (C) (i) and (ii) are correct
- (D) (i) and (iii) are correct

25. Match the following :

List I

- (a) Twitter
- (b) Wikipedia
- (c) RSS feeds
- (d) Podcast

List II

- (i) Collective Wisdom
- (ii) Audio streaming
- (iii) Microblog
- (iv) Alerts

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (i) (iii) (iv)
- (B) (iii) (i) (iv) (ii)
- (C) (iv) (ii) (iii) (i)
- (D) (i) (iii) (ii) (iv)

24. खालीलपैकी कोणती वेबस्केल शोध साधने आहेत ?

- (i) मेंडले
- (ii) एन्डनोट
- (iii) वूफिंड
- (iv) सुमोन

संकेतांक :

- (A) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (B) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (D) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत

25. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) ट्विटर
- (b) विकिपीडिया
- (c) आर.आर.एस. फिड्स
- (d) पॉडकास्ट

यादी II

- (i) सामूहिक प्रज्ञा
- (ii) ऑडिओ स्ट्रीमिंग
- (iii) मायक्रोब्लॉग
- (iv) जागरूकता

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (i) (iii) (iv)
- (B) (iii) (i) (iv) (ii)
- (C) (iv) (ii) (iii) (i)
- (D) (i) (iii) (ii) (iv)

SEP - 18221/II—B

26. Which among the following is a free audio book site ? (A) Ebrary (B) Virtua (C) Librivox (D) Amazon	26. खालीलपैकी कोणती विनामूल्य ऑडिओबुकचे संकेतस्थळ आहे ? (A) इब्ररी (B) वर्चूआ (C) लिब्रिवोक्स (D) अमेझॉन
27. Which agency developed EZ-proxy software for remote authentication of users for accessing e-resources ? (A) OCLC (B) ALA (C) FID (D) IFLA	27. कोणत्या संस्थेने ई-संसाधनांचा रिमोट उपयोग करण्यासाठी उपभोक्त्यांच्या अधिकृततेसाठी ईझेड-प्रॉक्सी आज्ञावली विकसित केली आहे ? (A) ओसिएलसी (B) एएलए (C) एफआयडी (D) इफ्ला
28. Who founded JSTOR in the year 1995 ? (A) Larry Page (B) Eugene Garfield (C) William G. Bowen (D) Marshall Breeding	28. 1995 साली जेस्टोर कोणी स्थापन केले ? (A) लॅरी पेज (B) यूजीन गारफिल्ड (C) विलियम जी. बोवन (D) मार्शल ब्रिडींग

SEP - 18221/II—B

29. Select the right chronological sequence of the following information systems, as per their year of establishment :

- (i) INIS
- (ii) AGRIS
- (iii) NISSAT
- (iv) Patent Information System, India

Codes :

- (A) (iii) (iv) (i) (ii)
- (B) (iii) (iv) (ii) (i)
- (C) (i) (ii) (iii) (iv)
- (D) (iv) (ii) (i) (iii)

30. **Assertion (A) :** INFLIBNET hosts the Sodhganga Theses repository.

Reason (R) : INFLIBNET is an Inter-University Centre of the UGC.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

29. खालील माहिती प्रणालींचा त्यांच्या स्थापनावर्षाच्या कालक्रमानुसार योग्य क्रम लावा :

- (i) इनिस
- (ii) अॅग्रीस
- (iii) निस्साट
- (iv) पेटंट माहिती प्रणाली, भारत

संकेतांक :

- (A) (iii) (iv) (i) (ii)
- (B) (iii) (iv) (ii) (i)
- (C) (i) (ii) (iii) (iv)
- (D) (iv) (ii) (i) (iii)

30. **विधान (A) :** शोधगंगा ही प्रबंधाची संग्रहिका इन्फ्लिबनेट उपलब्ध करते.

कारण (R) : इन्फ्लिबनेट हे यूजीसीचे आंतर-विद्यापीठीय केंद्र आहे.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चुकीचे आहेत
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे

SEP - 18221/II—B

31. **Assertion (A) :** Web scale discovery service provides a 'single interface' to search all resources of the library.

Reason (R) : It brings results from all databases all over the world.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

32. The subject 'Nano-Technology' is an example of how knowledge grows by .....

- (A) Fusion
- (B) Fission
- (C) Lamination
- (D) Loose assemblage

33. Which of the following catalogue code is based on ICCP ?

- (A) CCC
- (B) Rules for Dictionary Catalogue
- (C) Vetican Code
- (D) AACR-I

31. **विधान (A) :** ग्रंथालयातील सर्व स्रोत शोधण्यासाठी वेब स्केल डिस्कवरी सर्विस "सिंगल इंटरफेस" प्रदान करते.

कारण (R) : जगभरातील सर्व डेटाबेसमधून परिणाम शोधून आणते.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे

32. .... हे ज्ञानाच्या कक्षा विस्तारण्याचे उदाहरण आहे.

- (A) फ्युजन
- (B) फीजन
- (C) लॅमिनेशन
- (D) लूज असेंबलेज

33. खालीलपैकी कोणती तालिकासंहिता आयसीसीपी वर आधारित आहे ?

- (A) सीसीसी
- (B) रूल्स फॉर डिक्शनरी कॅटलॉग
- (C) व्हेटिकन कोड
- (D) एएसीआर-I

SEP - 18221/II—B

34. Cataloguing of web documents can be done by using ..... . (A) ISBD (B) CCF (C) Dublin Core (D) ISO-2709 35. The class number for the basic subject 'Geology' in colon classification is : (A) G (B) H (C) I (D) HX 36. While classifying documents by any scheme of classification we use ..... . (i) Idea plane (ii) Natural plane (iii) Verbal plane (iv) Notational plane Codes : (A) (i), (ii), (iii) are correct (B) (ii), (iii), (iv) are correct (C) (i), (ii), (iv) are correct (D) (i), (iii), (iv) are correct	34. पुढीलपैकी कोणत्या प्रमाणाच्या साहाय्याने वेब प्रलेखांचे तालिकीकरण करता येईल ? (A) आयएसबीडी (B) सीसीएफ (C) डब्लिन कोर (D) आयएसओ-2709 35. द्विबिंदू वर्गीकरण पद्धतीत भूगर्भशास्त्र या मूळ विषयासाठी ..... हा वर्गाक आहे. (A) जी (B) एच (C) आय (D) एचएक्स 36. कोणत्याही वर्गीकरण पद्धतीप्रमाणे ग्रंथांचे वर्गीकरण करतांना ..... चा विचार केला जातो. (i) वैचारिक स्तर (ii) नैसर्गिक स्तर (iii) शब्दांकन स्तर (iv) चिन्हांकन स्तर संकेतांक : (A) (i), (ii), (iii) बरोबर आहेत (B) (ii), (iii), (iv) बरोबर आहेत (C) (i), (ii), (iv) बरोबर आहेत (D) (i), (iii), (iv) बरोबर आहेत

SEP - 18221/II—B

37. Pre-coordinate indexing system :

- (i) Is conventional indexing system
- (ii) Generate increase in recall but usually decrease in precision
- (iii) Uses string of terms to define subject content of document
- (iv) Collection of index entries

Codes :

- (A) (i), (ii), (iii) are correct
- (B) (ii), (iii), (iv) are correct
- (C) (i), (iii), (iv) are correct
- (D) (i), (ii), (iv) are correct

38. Which of the following are the ISBD formats ?

- (i) ISBD (ER)
- (ii) ISBD (CR)
- (iii) ISBD (BK)
- (iv) ISBD (PM)

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii), (iii) and (iv) are correct
- (C) (i), (ii) and (iv) are correct
- (D) (i) and (iv) are correct

37. पूर्व समन्वित निर्देशन पद्धती म्हणजे .....

- (i) पारंपरिक निर्देशन पद्धती
- (ii) रिकॉलमध्ये वृद्धी परंतु सामान्यपणे प्रिजीजनमध्ये घट करणारी पद्धती
- (iii) विषय स्पष्ट करण्यासाठी संज्ञाची शृंखला वापरते
- (iv) निर्देश नोंदीचा संग्रह

संकेतांक :

- (A) (i), (ii), (iii) बरोबर आहेत
- (B) (ii), (iii), (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i), (iii), (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i), (ii), (iv) बरोबर आहेत

38. खालीलपैकी आयएसबीडीचे नमुने कोणते आहेत ?

- (i) आयएसबीडी (ईआर)
- (ii) आयएसबीडी (सीआर)
- (iii) आयएसबीडी (बीके)
- (iv) आयएसबीडी (पीएम)

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (ii), (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i), (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i) आणि (iv) बरोबर आहेत

SEP - 18221/II—B

39. Arrange the following forms applying the principle of canonical sequence for the basic subject 'Literature' :

- (i) Drama
- (ii) Fiction
- (iii) Letters
- (iv) Poetry

Codes :

- (A) (ii) (i) (iv) (iii)
- (B) (iv) (ii) (i) (iii)
- (C) (iv) (i) (ii) (iii)
- (D) (iii) (ii) (i) (iv)

40. Arrange the facets in logical order :

- (i) Time
- (ii) Energy
- (iii) Space
- (iv) Personality
- (v) Matter

Codes :

- (A) (i) (ii) (iii) (iv) (v)
- (B) (ii) (i) (iii) (iv) (v)
- (C) (iii) (i) (ii) (iv) (v)
- (D) (iv) (v) (ii) (iii) (i)

39. ललित साहित्य या मूळ वर्गासाठी खालील साहित्य प्रकारांची पारंपरिक क्रमानुसार रचना करा :

- (i) नाटक
- (ii) कादंबरी
- (iii) पत्रे
- (iv) काव्य

संकेतांक :

- (A) (ii) (i) (iv) (iii)
- (B) (iv) (ii) (i) (iii)
- (C) (iv) (i) (ii) (iii)
- (D) (iii) (ii) (i) (iv)

40. पैलूंची क्रमवार रचना करा :

- (i) काळ
- (ii) ऊर्जा
- (iii) स्थल
- (iv) व्यक्तित्व
- (v) वस्तू

संकेतांक :

- (A) (i) (ii) (iii) (iv) (v)
- (B) (ii) (i) (iii) (iv) (v)
- (C) (iii) (i) (ii) (iv) (v)
- (D) (iv) (v) (ii) (iii) (i)

SEP - 18221/II—B

41. Match the following :

List I

- (a) Peek-a-boo
- (b) Uniterm indexing
- (c) Chain indexing
- (d) KWOC

List II

- (i) Pre-co-ordinate indexing
- (ii) False link
- (iii) Post-co-ordinate indexing
- (iv) Optical coincidence

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (iv) (iii) (ii) (i)
- (C) (iii) (iv) (i) (ii)
- (D) (ii) (i) (iv) (iii)

42. **Statement (A) :** Facetisation and the scheduling of deeper mnemonics which are left unscheduled need to be more objective.

Statement (B) : The more this work evolves, the more effectively will classification begin to function as an international language for the exact and expeditious service.

Codes :

- (A) (A) is true but (B) is false
- (B) (A) is false but (B) is true
- (C) Both (A) and (B) are true
- (D) Both (A) and (B) are false

41. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) पीक-अ-बू
- (b) एक संज्ञा निर्देशन
- (c) शृंखला निर्देशन
- (d) क्वॉक

यादी II

- (i) पूर्व समन्वित निर्देशन
- (ii) अर्थहीन दुवा
- (iii) पश्चात समन्वय निर्देशन पद्धती
- (iv) ऑप्टिकल को-इन्सीडन्स

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (iv) (iii) (ii) (i)
- (C) (iii) (iv) (i) (ii)
- (D) (ii) (i) (iv) (iii)

42. **विधान (A) :** पैलू युक्तीकरण आणि सखोल स्मृती सुलभ अनुसूची तयार करण्याचे राहिलेले काम जास्तीत जास्त वस्तुनिष्ठ असण्याची गरज आहे.

विधान (B) : या कामाचा जितका विकास होईल, तितक्या कार्यक्षमतेने वर्गीकरण अचूक आणि त्वरित सेवा देणारी आंतरराष्ट्रीय भाषा ठरेल.

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर परंतु (B) चूक आहे
- (B) (A) चूक परंतु (B) बरोबर आहे
- (C) (A) आणि (B) दोन्ही बरोबर आहेत
- (D) (A) आणि (B) दोन्ही चूक आहेत

SEP - 18221/II—B

43. **Assertion (A) :** In AACR-II, in case of edited books, the main entry is given under title.

Reason (R) : Editor is not an author.

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) (A) is true but (R) is false
- (B) (A) is false but (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are true
- (D) Both (A) and (R) are false

44. **Assertion (A) :** DDC follows seven years revision cycle.

Reason (R) : The universe of knowledge is dynamically growing.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

45. The management principle “scalar chain” shows .....

- (A) Authority structure
- (B) Chain procedure
- (C) Scale of performance of staff
- (D) Book supply chain

43. **विधान (A) :** एएसीआर-II प्रमाणे संपादित ग्रंथांची मुख्य नोंद ग्रंथनामाप्रमाणे केली जाते.

कारण (R) : संपादक हा ग्रंथकार नाही.

खाली दिलेल्या संकेतांकामधून योग्य उत्तर निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (B) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे
- (C) (A) आणि (R) दोन्हीही बरोबर आहेत
- (D) (A) आणि (R) दोन्हीही चूक आहेत

44. **विधान (A) :** सुधारित आवृत्त्या काढण्यासाठी डीडीसी सात वर्षांचे कालचक्र अवलंबिते.

कारण (R) : ज्ञानविश्वाची वृद्धी गतिशील आहे.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे

45. ‘स्केलर चेन’ हे व्यवस्थापन तत्त्व ..... दर्शविते.

- (A) अधिकाराची संरचना
- (B) साखळी प्रक्रिया
- (C) सेवकांच्या कार्याच्या मूल्यमापनाचे निकष
- (D) ग्रंथ वितरण शृंखला

SEP - 18221/II—B

46. The term “Bespeaking” for reservation of books is used by ..... . (A) J. D. Brown (B) G. J. Narayana (C) S. R. Ranganathan (D) Nina E. Browne	46. पुस्तकांच्या आरक्षणासाठी “बीस्पीकींग” ही संज्ञा कोणी उपयोगात आणली ? (A) जे. डी. ब्राऊन (B) जी. जे. नारायणा (C) एस. आर. रंगनाथन (D) नीना ई. ब्राऊनी
47. LIBQUAL + is a tool for measuring library service’s quality is developed by ..... . (A) IFLA (B) Library of Congress (C) ALA (D) Association of Research Libraries	47. लिबक्वाल + हे ग्रंथालयाच्या सेवांच्या गुणवत्तेच्या मापनाचे तंत्र ..... ने विकसित केले आहे. (A) ईफ्ला (B) लायब्ररी ऑफ काँग्रेस (C) एएलए (D) असोसिएशन ऑफ रिसर्च लायब्ररीज
48. .... is not a part of TQM. (A) Continuous improvement (B) Employee involvement (C) Marketing (D) Communication	48. सकल गुणवत्ता व्यवस्थापनामध्ये ..... समाविष्ट नाही. (A) सतत सुधारणा (B) सेवाकांचा सहभाग (C) विपणन (D) संप्रेषण
49. Who defined quality as “Fitness for use” ? (A) Edward Deming (B) Philip Crosby (C) Michael Maccoby (D) Joseph M. Juran	49. ‘उपयोगासाठीची योग्यता’ ही गुणवत्तेची व्याख्या कोणी केली आहे ? (A) एडवर्ड डेमिंग (B) फिलीप क्रासबी (C) मायकेल मॅकबी (D) जोसेफ एम. जुरान

SEP - 18221/II—B

50. **Assertion (A) :** Knowledge management is a process of creating knowledge assets.

Reason (R) : Tools like taxonomies are used for knowledge management.

Codes :

- (A) (A) is true and (R) is false
- (B) (A) is false and (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are true
- (D) Both (A) and (R) are false

51. Match the following :

List I

- (a) Line item budget
- (b) Formula budget
- (c) PPBS
- (d) ZBB

List II

- (i) Based on detailed information for each head
- (ii) Starts from scratch
- (iii) Do not permit variation
- (iv) Based on planning as well as programming

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (iii) (iv) (ii)
- (B) (ii) (i) (iii) (iv)
- (C) (i) (ii) (iv) (iii)
- (D) (ii) (iii) (i) (iv)

50. **विधान (A) :** ज्ञान व्यवस्थापन ही ज्ञान संपत्ती निर्माण करण्याची प्रक्रिया आहे.

कारण (R) : टॉक्सानॉमीसारखी साधने ज्ञान व्यवस्थापनासाठी वापरली जातात.

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर आहे आणि (R) चूक आहे
- (B) (A) चूक आहे आणि (R) बरोबर आहे
- (C) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (D) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत

51. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) लाईन आयटेम बजेट
- (b) फार्म्युला बजेट
- (c) पीपीबीएस
- (d) झेडबीबी

यादी II

- (i) प्रत्येक शीर्षकाच्या सखोल माहितीवर आधारित
- (ii) शून्यापासून सुरुवात
- (iii) बदल करण्यास अनुमती नसते
- (iv) नियोजन आणि उपक्रमाधारित

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (iii) (iv) (ii)
- (B) (ii) (i) (iii) (iv)
- (C) (i) (ii) (iv) (iii)
- (D) (ii) (iii) (i) (iv)

SEP - 18221/II—B

52. **Assertion (A) :** TCP is called as a reliable delivery protocol.

Reason (R) : TCP makes sure that whatever is sent by the sending machine is received intact by the destination.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

53. Match the following and find the correct answer from the codes given below :

List I

- (a) RTF
- (b) PDF
- (c) TIFF
- (d) AU

List II

- (i) Sun Microsystems
- (ii) Aldus
- (iii) Microsoft
- (iv) Adobe

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iv) (iii) (ii) (i)
- (B) (iii) (iv) (ii) (i)
- (C) (ii) (iii) (iv) (i)
- (D) (i) (ii) (iv) (iii)

52. **विधान (A) :** टिसीपीला विश्वासाह वितरण प्रोटोकॉल म्हणतात.

कारण (R) : प्रेषण यंत्राद्वारे जे काही पाठवले जाते ते योग्य ठिकाणी अखंडित स्वरूपात प्राप्त होईल याची टिसीपी खात्री करते.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे

53. जोड्या जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

यादी I

- (a) आरटीएफ
- (b) पिडीएफ
- (c) टिआयएफएफ
- (d) एयू

यादी II

- (i) सन मायक्रोसिस्टमस्
- (ii) अॅलडस
- (iii) मायक्रोसॉफ्ट
- (iv) अॅडोब

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iv) (iii) (ii) (i)
- (B) (iii) (iv) (ii) (i)
- (C) (ii) (iii) (iv) (i)
- (D) (i) (ii) (iv) (iii)

SEP - 18221/II—B

54. Match the following and find the correct answer from the codes given below :

List I

- (a) Delivery of packets from source to destination
- (b) Data transmission rate
- (c) Access to network resources
- (d) Provide hop-to pop delivery

List II

- (i) Application layer
- (ii) Data link layer
- (iii) Network layer
- (iv) Physical layer

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (ii) (iv) (i) (iii)
- (C) (iii) (iv) (i) (ii)
- (D) (iii) (i) (iv) (ii)

54. जोड्या जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

यादी I

- (a) पॅकेटचे स्रोतापासून लक्ष्यापर्यंत वितरण
- (b) डेटा प्रसार दर
- (c) नेटवर्क संसाधनांना अॅक्सेस
- (d) हॉप-टू पॉप वितरण प्रदान

यादी II

- (i) कार्य स्तर
- (ii) माहिती जोडणी स्तर
- (iii) नेटवर्क स्तर
- (iv) भौतिक स्तर

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (ii) (iv) (i) (iii)
- (C) (iii) (iv) (i) (ii)
- (D) (iii) (i) (iv) (ii)

SEP - 18221/II—B

55. Arrange the following library software according to their year of origin :

- (i) Php Mylibrary
- (ii) ABCD
- (iii) Koha
- (iv) New Genlib

Codes :

- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (iii) (i) (iv) (ii)
- (C) (iii) (iv) (i) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

56. Virtual reality is described as an experience, which encompasses senses such as :

- (i) Sight
- (ii) Touch
- (iii) Feeling
- (iv) Smell

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii) and (iii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (ii) and (iv) are correct

55. खाली दिलेल्या ग्रंथालय आज्ञावलीची त्यांच्या उत्पत्ती वर्षानुसार रचना करा :

- (i) पिएचपी मायलायब्ररी
- (ii) एबीसीडी
- (iii) कोहा
- (iv) न्यू जेनलिब

संकेतांक :

- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (iii) (i) (iv) (ii)
- (C) (iii) (iv) (i) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

56. आभासी वास्तविकतेच्या अनुभवाच्या वर्णनामध्ये ..... आणि ..... जाणवांचा समावेश होतो.

- (i) दृष्टी
- (ii) स्पर्श
- (iii) भावना
- (iv) गंध

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत

SEP - 18221/II—B

57. Which are the features of Li-fi ?

- (i) Distance of communication is greater than Wi-fi
- (ii) The speed of download is greater than standard Wi-fi download
- (iii) Li-fi signals are unsusceptible to outside attacks
- (iv) Li-fi cannot work under water

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (i) and (iii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (ii) and (iv) are correct

58. Which term was coined by Prof. Harald Haas while giving a talk on “wireless data from every light” ?

- (A) Electromagnetic waves
- (B) Li-fi
- (C) Wi-fi
- (D) Optical Cables

57. लाई-फाईची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत ?

- (i) वाई-फाई पेक्षा संप्रेषणाचे अंतर जास्त असते
- (ii) डाउनलोडचा वेग प्रमाणित वाई-फाई पेक्षा जास्त असतो
- (iii) लाई-फाई सिग्नलसवर बाहेरील हल्ल्यांचा परिणाम होत नाही
- (iv) लाई-फाई पाण्याखाली काम करू शकत नाही

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत

58. “प्रत्येक प्रकाशापासून वायरलेस डेटा” वर चर्चा करतांना प्रोफेसर हेराल्ड हास यांनी कोणत्या संज्ञेची निर्मिती केली होती ?

- (A) इलेक्ट्रोमॅग्नेटिक वेवस्
- (B) लाई-फाई
- (C) वाई-फाई
- (D) ऑप्टिकल केबल्स

SEP - 18221/II—B

59. Which type of protocol is used by Interface for public data network (PDN) ? (A) X.25 (B) X.12 (C) X.13 (D) X.20	59. सार्वजनिक डेटा नेटवर्क (पीडीएन) मध्ये इंटरफेससाठी कोणत्या प्रकारचा प्रोटोकॉल वापरला जातो ? (A) एक्स.25 (B) एक्स.12 (C) एक्स.13 (D) एक्स.20
60. Web Crawler is also called as ..... . (A) Link Directory (B) Web Spider (C) Web Manager (D) Search Optimizer	60. वेब क्रॉलरला ..... असेही म्हणतात. (A) लिंक निर्देशिका (B) वेब स्पायडर (C) वेब व्यवस्थापक (D) शोध ऑप्टिमायझर
61. Which of the following communication modes supports two-way traffic but in only one direction at a time ? (A) Simplex (B) Full Duplex (C) Half Duplex (D) Three Quarter Duplex	61. खालीलपैकी कोणती संप्रेषण यंत्रणा एकावेळी एकाच दिशेने परंतु द्विमार्गी संप्रेषणाचे समर्थन करते ? (A) सिंपलेक्स (B) फूल डूपलेक्स (C) हाफ डूपलेक्स (D) थ्री क्वार्टर डूपलेक्स

SEP - 18221/II—B

62. The Mobile Application Protocol (MAP) typically runs on top of which protocol ? (A) SNMP (B) SMTP (C) SS7 (D) HTTP	62. मोबाईल ॲप्लिकेशन प्रोटोकॉल (एमएपी) प्रामुख्याने कोणत्या प्रोटोकॉलच्या वरती काम करते ? (A) एसएनएमपी (B) एसएमटीपी (C) एसएस7 (D) एचटीटीपी
63. Which “V” of Big Data is concerned with the integrity of Data ? (A) Volume (B) Velocity (C) Variety (D) Veracity	63. बिगडेटाचा कोणता “व्ही” डेटाच्या विश्वासाहर्तेशी संबंधित आहे ? (A) आकारमान (B) वेग (C) विविधता (D) सत्यता
64. ROAR was financially supported by ..... (A) Mellon Foundation (B) Bill Gates Foundation (C) JISC (D) MIT	64. रोअरला (ROAR) ..... नी आर्थिक मदत केली होती. (A) मेलॉन फाउंडेशन (B) बिल गेट्स फाउंडेशन (C) जे.आय.एस.सी. (D) एम.आय.टी.
65. Which of the following organization is member of “Keeper’s Registry” ? (A) Hathi Trust (B) Mellon Foundation (C) Bill Gates Trust (D) IISC Bangalore	65. पुढीलपैकी कोणती संस्था “किपर्स रजिस्ट्रीचा” सदस्य आहे ? (A) हाथी ट्रस्ट (B) मेलॉन फाउंडेशन (C) बिल गेट्स ट्रस्ट (D) आय.आय.एस.सी. बेंगलोर

SEP - 18221/II—B

66. What are the properties of passive RFID Tags ?

- (i) Powered by internal Battery
- (ii) Read Range is shorter than Active RFID Tags
- (iii) More expensive than Active Tags
- (iv) Memory is greater than Active Tags

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii) and (iii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (i) and (iv) are correct

67. OSS offers the following softwares using cloud computing :

- (i) Koha
- (ii) Ex-Libris
- (iii) D-Space
- (iv) Greenstone

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii) and (iii) are correct
- (C) (i) and (iii) are correct
- (D) (ii) and (iv) are correct

66. निष्क्रिय आरएफआयडी टॅगचे गुणधर्म कोणते आहेत ?

- (i) अंतर्गत बॅटरी द्वारा समर्थित
- (ii) सक्रिय आरएफआयडी टॅगपेक्षा वाचन-क्षमता कमी असते
- (iii) सक्रिय टॅगपेक्षा अधिक महाग
- (iv) सक्रिय टॅगपेक्षा मेमोरी जास्त आहे

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i) आणि (iv) बरोबर आहेत

67. क्लाउड कॉम्प्युटिंग वापरून ओएसएस खालील आज्ञावली उपलब्ध करते :

- (i) कोहा
- (ii) एक्स-लिब्रिस
- (iii) डि-स्पेस
- (iv) ग्रीनस्टोन

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (C) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (D) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत

SEP - 18221/II—B

68. The linked data is built upon the standard web technologies such as .....

- (i) HTTP
- (ii) RDF
- (iii) URI
- (iv) FTP

Codes :

- (A) (i), (ii) and (iii) are correct
- (B) (ii), (iii) and (iv) are correct
- (C) (i), (iii) and (iv) are correct
- (D) (i), (ii) and (iv) are correct

69. Match the following :

List I

- (a) Ex-Libris
- (b) Polaris
- (c) Koha
- (d) D-Space

List II

- (i) Liblime
- (ii) Alma
- (iii) Duracloud
- (iv) Innovative Interfaces Inc.

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (i) (iv) (iii)
- (B) (iv) (i) (ii) (iii)
- (C) (ii) (iv) (i) (iii)
- (D) (iii) (iv) (i) (ii)

68. .... प्रमाणित वेब तंत्रज्ञानावर आधारित लिंकड डेटा तयार केला जातो.

- (i) एचटिटिपी
- (ii) आरडीएफ
- (iii) युआरआय
- (iv) एफटीपी

संकेतांक :

- (A) (i), (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (B) (ii), (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i), (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i), (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत

69. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) एक्स-लिब्रिस
- (b) पोल्यारिस
- (c) कोहा
- (d) डी-स्पेस

यादी II

- (i) लिबलाईम
- (ii) अलमा
- (iii) ड्युराक्लाउड
- (iv) इन्नोवेटिव इंटरफेसेस इंक.

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (i) (iv) (iii)
- (B) (iv) (i) (ii) (iii)
- (C) (ii) (iv) (i) (iii)
- (D) (iii) (iv) (i) (ii)

SEP - 18221/II—B

70. **Assertion (A) :** New Genlib is a freely available software.

Reason (R) : New Genlib can be customized depending on the requirement of libraries.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

71. Arrange the following meta search engine according to their date of launching :

- (i) Dogpile
- (ii) Excite
- (iii) Metacrawler
- (iv) Kayak

Codes :

- (A) (i) (ii) (iv) (iii)
- (B) (i) (iii) (iv) (ii)
- (C) (ii) (iii) (iv) (i)
- (D) (iii) (i) (ii) (iv)

70. **विधान (A) :** न्यु जेनलिब आज्ञावली मोफत उपलब्ध आहे.

कारण (R) : ग्रंथालयाच्या गरजेनुसार न्यु जेनलिब-मध्ये बदल केले जाऊ शकतात.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहे
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहे
- (C) (A) बरोबर आहे, परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे

71. खालील मेटा सर्च इंजिनची त्यांच्या निर्मिती तारखेनुसार रचना करा :

- (i) डॉगपाइल
- (ii) एक्साइट
- (iii) मेटाक्रॉलर
- (iv) कयाक

संकेतांक :

- (A) (i) (ii) (iv) (iii)
- (B) (i) (iii) (iv) (ii)
- (C) (ii) (iii) (iv) (i)
- (D) (iii) (i) (ii) (iv)

SEP - 18221/II—B

72. Identify the correct sequence of the following citation indexing services as per their year of origin :

- (i) Social Science Citation Index
- (ii) Science Citation Index
- (iii) Arts and Humanities Citation Index
- (iv) Indian Citation Index

Codes :

- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (iii) (ii) (iv) (i)
- (C) (ii) (i) (iii) (iv)
- (D) (iv) (ii) (i) (iii)

73. What is *correct* order of steps of research developments in spiral of scientific method ?

- (i) Ascendant
- (ii) Descendant
- (iii) Nadir
- (iv) Zenith

Codes :

- (A) (i) (ii) (iv) (iii)
- (B) (ii) (iv) (iii) (i)
- (C) (iii) (i) (iv) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

72. खालील उद्धरण निर्देश सेवांचा त्यांच्या निर्मिती वर्षानुसार अचूक क्रम लावा :

- (i) सोशल सायन्स सायटेशन इंडेक्स
- (ii) सायन्स सायटेशन इंडेक्स
- (iii) आर्ट्स अँड ह्यूमॅनिटिज सायटेशन इंडेक्स
- (iv) इंडियन सायटेशन इंडेक्स

संकेतांक :

- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (iii) (ii) (iv) (i)
- (C) (ii) (i) (iii) (iv)
- (D) (iv) (ii) (i) (iii)

73. शास्त्रीय पद्धतीच्या चक्रातील संशोधनाच्या विकासाच्या टप्प्यांच्या अचूक क्रम कोणता आहे ?

- (i) आरोहीबिंदू
- (ii) अवरोहीबिंदू
- (iii) अधोबिंदू
- (iv) शिरोबिंदू

संकेतांक :

- (A) (i) (ii) (iv) (iii)
- (B) (ii) (iv) (iii) (i)
- (C) (iii) (i) (iv) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

SEP - 18221/II—B

74. Match the following :

List I

- (a) Library Circulation Record
- (b) Interviews
- (c) Observation
- (d) Questionnaire

List II

- (i) Secondary data
- (ii) Focus group
- (iii) Participant and non-participant
- (iv) Close and Open ended

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (ii) (iii) (iv) (i)
- (C) (i) (iv) (iii) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

75. Which of the following concepts are based on citation counts ?

- (i) Law of inverse square
- (ii) SNIP
- (iii) SJR
- (iv) Law of scattering

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii) and (iii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (i) and (iv) are correct

74. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) ग्रंथालय देवघेवीचे दफ्तर
- (b) मुलाखत
- (c) निरीक्षण
- (d) प्रश्नावली

यादी II

- (i) दुय्यम माहिती
- (ii) फोकस ग्रुप
- (iii) सहभागी आणि अ-सहभागी
- (iv) बंदिस्त आणि मुक्त

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (ii) (iii) (iv) (i)
- (C) (i) (iv) (iii) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

75. खालीलपैकी कोणत्या संकल्पना उल्लेखांच्या मोजणीवर आधारलेल्या आहेत ?

- (i) लॉ ऑफ इन्व्हर्स स्क्वेअर
- (ii) एस एन आय पी
- (iii) एस जे आर
- (iv) लॉ ऑफ स्कॅटरिंग

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i) आणि (iv) बरोबर आहेत

SEP - 18221/II—B

76. .... and .... are data collection techniques and tools.

- (i) Data analysis and interpretation
- (ii) Literature search
- (iii) Diary
- (iv) Survey monkey

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii) and (iii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (i) and (iv) are correct

77. **Assertion (A) :** Mean, Median and Mode are simple statistical techniques to understand central tendency of the data.

Reason (R) : These are the most adopted statistical techniques for analyzing qualitative data of historical research.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

76. .... आणि .... ही माहिती संकलनाची तंत्रे आणि साधने आहेत.

- (i) माहिती विश्लेषण आणि अर्थनिर्वचन
- (ii) वाचन साहित्य शोध
- (iii) डायरी
- (iv) सर्व्हे मंकी

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i) आणि (iv) बरोबर आहेत

77. **विधान (A) :** सरासरी, मध्यक आणि बहुलक ही संशोधन माहितीची मध्यवर्ती प्रवृत्ती जाणून घेण्याची सुलभ सांख्यिकीय तंत्रे आहेत.

कारण (R) : ऐतिहासिक संशोधनातील गुणात्मक डेटाच्या विश्लेषणासाठी ही सांख्यिकीय तंत्रे बहुतांश वेळा वापरली जातात.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे

SEP - 18221/II—B

78. **Assertion (A) :** Research usually provides dependable solutions.

Reason (R) : Research based library decisions always prove wrong.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

79. **Assertion (A) :** Using other's literature with proper acknowledgement is considered as an ethical research practice.

Reason (R) : Using other's literature without proper acknowledgement leads to plagiarism.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

78. **विधान (A) :** संशोधन बहुतांश वेळा अवलंबून राहता येतील असे उपाय पुरविते.

कारण (R) : संशोधनाधारित घेतलेले ग्रंथालयीन निर्णय नेहमीच चुकीचे ठरतात.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे

79. **विधान (A) :** योग्य त्या ऋणनिर्देशासह इतरांचे वाचनसाहित्य वापरणे ही एक नैतिक संशोधन प्रघात/रीत समजली जाते.

कारण (R) : योग्य त्या ऋणनिर्देशाशिवाय इतरांचे वाचनसाहित्य वापरल्यास वाङ्मयचौर्य होते.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे

SEP - 18221/II—B

80. The Reference Management Tool 'Mendeley' is developed by .....

- (A) Springer
- (B) Thomson Reuters
- (C) Elsevier
- (D) American Chemical Society

81. Identify plagiarism detection software :

- (i) iThenticate
- (ii) McAfee
- (iii) Urkund
- (iv) Quick Heal

Codes :

- (A) (i) and (iii) are correct
- (B) (ii) and (iv) are correct
- (C) (i) and (ii) are correct
- (D) (iii) and (iv) are correct

80. 'मेंडले' हे संदर्भ व्यवस्थापनाचे साधन ..... यांनी विकसित केले आहे.

- (A) स्प्रिंगर
- (B) थॉमसन रूटर
- (C) एल्झेव्हियर
- (D) अमेरिकन केमिकल सोसायटी

81. वाङ्मय चौर्य शोधणाऱ्या आज्ञावली ओळखा :

- (i) आयथेन्टिकेट
- (ii) मॅकअफी
- (iii) उरकुंड
- (iv) क्विक हिल

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (iii) बरोबर आहे
- (B) (ii) आणि (iv) बरोबर आहे
- (C) (i) आणि (ii) बरोबर आहे
- (D) (iii) आणि (iv) बरोबर आहे

SEP - 18221/II—B

82. Match the following :

List I

- (a) The Copyright Act
- (b) The Trade Mark Act
- (c) The Indian Patent Act
- (d) Rights to Information Act

List II

- (i) 1999
- (ii) 1957
- (iii) 2005
- (iv) 1970

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (iii) (iv) (ii)
- (B) (ii) (i) (iv) (iii)
- (C) (iv) (ii) (iii) (i)
- (D) (iii) (ii) (iv) (i)

83. Identify the characteristics of useful information :

- (i) Accuracy
- (ii) Awareness
- (iii) Adequacy
- (iv) Dubious

Codes :

- (A) (i) and (iv) are correct
- (B) (i) and (iii) are correct
- (C) (ii) and (iii) are correct
- (D) (iii) and (iv) are correct

82. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) दि कापीराईट ॲक्ट
- (b) दि ट्रेड मार्क ॲक्ट
- (c) दि इंडियन पेटेंट ॲक्ट
- (d) राईट्स टू इन्फार्मेशन ॲक्ट

यादी II

- (i) 1999
- (ii) 1957
- (iii) 2005
- (iv) 1970

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (iii) (iv) (ii)
- (B) (ii) (i) (iv) (iii)
- (C) (iv) (ii) (iii) (i)
- (D) (iii) (ii) (iv) (i)

83. उपयुक्त माहितीची वैशिष्ट्ये ओळखा :

- (i) अचूकता
- (ii) जागरूकता
- (iii) पुरेशी/पर्याप्त
- (iv) संदिग्धता

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (iv) बरोबर
- (B) (i) आणि (iii) बरोबर
- (C) (ii) आणि (iii) बरोबर
- (D) (iii) आणि (iv) बरोबर

SEP - 18221/II—B

84. Identify the information diffusion models :

- (i) Epidemic model
- (ii) Economic theory model
- (iii) Engineering model
- (iv) Ethnography model

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii) and (iii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (i) and (iv) are correct

85. Information intermediaries must possess the following qualities :

- (i) Searching capabilities
- (ii) Good height
- (iii) Capabilities to analyse data
- (iv) Good building

Codes :

- (A) (i) and (iv) are correct
- (B) (ii) and (iv) are correct
- (C) (i) and (iii) are correct
- (D) (iii) and (iv) are correct

84. माहिती प्रसारणाची प्रारूपे ओळखा :

- (i) एपिडेमिक प्रारूप
- (ii) इकॉनॉमिक थिअरी प्रारूप
- (iii) इंजिनिअरिंग प्रारूप
- (iv) एथनोग्राफी प्रारूप

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर
- (B) (ii) आणि (iii) बरोबर
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर
- (D) (i) आणि (iv) बरोबर

85. माहिती मध्यस्तांकडे खालील गुणवत्ता असणे आवश्यक आहे :

- (i) माहिती शोध क्षमता
- (ii) चांगली उंची
- (iii) माहिती विश्लेषण क्षमता
- (iv) चांगली इमारत

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (D) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत

SEP - 18221/II—B

86. Arrange the following communication models in chronological order :

- (i) Conceptual model
- (ii) Functional model
- (iii) Mathematical model
- (iv) Systematic model of communication

Codes :

- (A) (iv) (ii) (iii) (i)
- (B) (ii) (i) (iii) (iv)
- (C) (i) (ii) (iv) (iii)
- (D) (i) (ii) (iii) (iv)

87. **Statement (A) :** Berne convention was held in Switzerland in the year 1866.

Statement (B) : WIPO Copyright Treaty was held in Geneva in 1996.

Codes :

- (A) Both (A) and (B) are false
- (B) Both (A) and (B) are true
- (C) (A) is true but (B) is false
- (D) (B) is true but (A) is false

86. संप्रेषणाच्या खालील प्रारूपांची कालानुक्रमाने रचना करा :

- (i) संकल्पनात्मक प्रारूप
- (ii) कार्यात्मक प्रारूप
- (iii) गणितीय प्रारूप
- (iv) संप्रेषणाचे पद्धतशीर प्रारूप

संकेतांक :

- (A) (iv) (ii) (iii) (i)
- (B) (ii) (i) (iii) (iv)
- (C) (i) (ii) (iv) (iii)
- (D) (i) (ii) (iii) (iv)

87. **विधान (A) :** बर्न कन्व्हेशन सन 1866 मध्ये स्वित्झर्लंड येथे आयोजित केले होते.

विधान (B) : वायपो कॉपीराईट ट्रिटी 1996 मध्ये जिनिव्हा येथे संपन्न झाली.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (B) चुकीचे आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (B) बरोबर आहे
- (C) (A) बरोबर परंतु (B) चुकीचे आहे
- (D) (B) बरोबर परंतु (A) चुकीचे आहे

SEP - 18221/II—B

88. The Shannon-Weaver model of communication is criticized for ..... . (A) It is too mathematical (B) It is only directional (C) It is very descriptive (D) It is very simple 89. Oral communication is also known as ..... . (A) Verbal communication (B) Non-verbal communication (C) Formal communication (D) Non-formal communication 90. Knowledge that may not be expressed by an individual is ..... . (A) Data (B) Explicit knowledge (C) Tacit knowledge (D) Information 91. 'Indian Trade Mark Act' is enacted in the year ..... . (A) 1999 (B) 2009 (C) 2005 (D) 2010	88. शॅनन-व्हिवरच्या संप्रेषण प्रारूपावर ..... म्हणून टिका केली जाते. (A) हे खूपच गणितीय आहे (B) हे फक्त दिशा-निर्देशक आहे (C) हे खूपच वर्णनात्मक आहे (D) हे खूपच सोपे आहे 89. मौखिक संप्रेषणाला ..... असेही म्हणतात. (A) शाब्दिक संप्रेषण (B) अ-शाब्दिक संप्रेषण (C) औपचारिक संप्रेषण (D) अनौपचारिक संप्रेषण 90. व्यक्तीने व्यक्त न करता येणाऱ्या ज्ञानास ..... असेही म्हणतात. (A) तथ्य (B) व्यक्त ज्ञान (C) अव्यक्त ज्ञान (D) माहिती 91. भारतीय ट्रेड मार्क कायदा ..... वर्षी पारित करण्यात आला. (A) 1999 (B) 2009 (C) 2005 (D) 2010

SEP - 18221/II—B

92. IATLIS was established in the year ..... . (A) 1969 (B) 1965 (C) 1967 (D) 1964	92. आय. ए. टी. एल. आय. एस. ची स्थापना ..... मध्ये झाली. (A) 1969 (B) 1965 (C) 1967 (D) 1964
93. In which year was Kolhapur Public Libraries Act passed ? (A) 1941 (B) 1938 (C) 1936 (D) 1945	93. कोणत्या वर्षी कोल्हापूर सार्वजनिक ग्रंथालय कायदा पारित झाला ? (A) 1941 (B) 1938 (C) 1936 (D) 1945
94. Who was the Chairman of the National Policy on Library and Information System, 1985 ? (A) D. P. Chattopadhyaya (B) A. Neelmeghan (C) M. A. Gopinath (D) G. B. Bhattacharyya	94. ग्रंथालय व माहिती प्रणाली राष्ट्रीय धोरण, 1985 चे अध्यक्ष कोण होते ? (A) डी. पी. चट्टोपाध्याय (B) ए. नीलमेघन (C) एम. ए. गोपीनाथ (D) जी. बी. भट्टाचार्य

SEP - 18221/II—B

95. Which sampling involves subdividing the population into subgroups and then picking users for study at random ?

- (A) Convenience sampling
- (B) Random sampling
- (C) Stratified sampling
- (D) Representative sampling

96. Match the following :

List I

- (a) INFLIBNET
- (b) DESIDOC
- (c) NIC
- (d) INSDOC

List II

- (i) e-Granthalaya
- (ii) SOUL
- (iii) Granthalaya
- (iv) SANJAY

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (i) (iv) (iii)
- (B) (iii) (ii) (i) (iv)
- (C) (iv) (iii) (ii) (i)
- (D) (ii) (iv) (i) (iii)

95. कोणत्या नमुना निवड पद्धतीमध्ये लक्ष्य उपसमूहांचे उप-विभाजन करून व नंतर उपभोक्त्यांना यादृच्छिकपणे निवडले जाते ?

- (A) सुविधा नमुना निवड
- (B) यादृच्छिक नमुना निवड
- (C) स्तरीकृत नमुना निवड
- (D) प्रतिनिधिक नमुना निवड

96. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) इनफ्लिबनेट
- (b) डेसीडॉक
- (c) एन. आय. सी.
- (d) इन्सडॉक

यादी II

- (i) ई-ग्रंथालया
- (ii) सोल
- (iii) ग्रंथालया
- (iv) संजय

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (i) (iv) (iii)
- (B) (iii) (ii) (i) (iv)
- (C) (iv) (iii) (ii) (i)
- (D) (ii) (iv) (i) (iii)

SEP - 18221/II—B

97. Match the following :

List I

- (a) UGC Library Committee
- (b) University Education Commission
- (c) Education Commission, 1964
- (d) Secondary Education Commission

List II

- (i) A. L. Mudaliar
- (ii) S. Radhakrishnan
- (iii) S. R. Ranganathan
- (iv) D. S. Kothari

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iii) (ii) (iv) (i)
- (B) (i) (iii) (iv) (ii)
- (C) (ii) (iv) (i) (iii)
- (D) (ii) (i) (iii) (iv)

98. UNESCO is responsible for the development of the following specialized information system :

- (i) SPINES
- (ii) DARE
- (iii) ISORID
- (iv) ICMR

Codes :

- (A) (i), (ii), (iv) are correct
- (B) (ii), (iii), (iv) are correct
- (C) (i), (ii), (iii) are correct
- (D) (i), (iii), (iv) are correct

97. जोड्या जुळवा :

यादी I

- (a) यूजीसी ग्रंथालय समिती
- (b) विद्यापीठ शिक्षण आयोग
- (c) शिक्षण आयोग, 1964
- (d) माध्यमिक शिक्षण आयोग

यादी II

- (i) ए. एल. मूदलियार
- (ii) एस. राधाकृष्णन
- (iii) एस. आर. रंगनाथन
- (iv) डी. एस. कोठारी

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iii) (ii) (iv) (i)
- (B) (i) (iii) (iv) (ii)
- (C) (ii) (iv) (i) (iii)
- (D) (ii) (i) (iii) (iv)

98. यूनेस्कोने खालील विशेष माहिती प्रणाली स्थापन केल्या आहेत :

- (i) एस. पी. आय. एन. ई. एस.
- (ii) डी. ए. आर. ई.
- (iii) आय. एस. ओ. आर. आय. डी.
- (iv) आय. सी. एम. आर.

संकेतांक :

- (A) (i), (ii), (iv) बरोबर आहेत
- (B) (ii), (iii), (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i), (ii), (iii) बरोबर आहेत
- (D) (i), (iii), (iv) बरोबर आहेत

SEP - 18221/II—B

99. Arrange the following Institutions/ Information Centres in order of their establishment :

- (i) INSDOC
- (ii) DRTC
- (iii) NASSDOC
- (iv) DESIDOC

Codes :

- (A) (ii) (iv) (iii) (i)
- (B) (iii) (i) (iv) (ii)
- (C) (i) (ii) (iv) (iii)
- (D) (ii) (iii) (i) (iv)

100. Arrange chronologically the following Public Libraries Acts :

- (i) Goa Public Libraries Act
- (ii) Maharashtra State Public Libraries Act
- (iii) Kerala Public Libraries Act
- (iv) Tamil Nadu Public Libraries Act

Codes :

- (A) (ii) (iv) (iii) (i)
- (B) (iii) (i) (iv) (ii)
- (C) (iv) (ii) (i) (iii)
- (D) (i) (iii) (ii) (iv)

99. खालील संस्थांचा/माहिती केंद्रांचा त्यांच्या स्थापनेप्रमाणे बरोबर क्रम लावा :

- (i) इन्सडॉक
- (ii) डी. आर. टी. सी.
- (iii) नॅसडॉक
- (iv) डेसीडॉक

संकेतांक :

- (A) (ii) (iv) (iii) (i)
- (B) (iii) (i) (iv) (ii)
- (C) (i) (ii) (iv) (iii)
- (D) (ii) (iii) (i) (iv)

100. पुढील सार्वजनिक ग्रंथालय कायदांची काल-क्रमानुसार रचना करा :

- (i) गोवा पब्लिक लायब्ररीज ॲक्ट
- (ii) महाराष्ट्र राज्य पब्लिक लायब्ररीज ॲक्ट
- (iii) केरळ पब्लिक लायब्ररीज ॲक्ट
- (iv) तमिळनाडू पब्लिक लायब्ररीज ॲक्ट

संकेतांक :

- (A) (ii) (iv) (iii) (i)
- (B) (iii) (i) (iv) (ii)
- (C) (iv) (ii) (i) (iii)
- (D) (i) (iii) (ii) (iv)

SEP - 18221/II—B

ROUGH WORK

prepp
Your Personal Exam Guide